

ገለልደት በዓል

አከባቢ በቅዱስ ሲኖዶስ ተጠንቶ ለምእመናን የተሰጠው ውሳኔ በአለፈው ዜና ቤተ ክርስቲያን ወጥቶ ነበር ግን ጠያቂዎቻችን ስለ በዙ ሁለተኛ ታትሞ ያልደረሰባቸው እንዲደርሳቸው አድርገናል ።

ውሳኔውም ይህ ነው ። አባ ባስልዮስ ፓትሪያርክ ርዕሰ ሊቃና ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጢአን ዘመንበረ

ተክለ ሃይማኖት

በጊዜያዊ ዓ.ም. በዘመን ዮሐንስ ልደት ዓርብ ውሎ ስለነበረ ፣ ጉዳዩ በሲኖዶስ ታይቶ በፍትህ ነገሥት ሥርዓት ገቢረ በዓል አክ በመብል ፣ በዓል የሚከበረው በመብል ብቻ አይደለም ስለሚልና ገሃድም ያልተጸመለት ዓርብና ርቡዕ የቅባት ምግብ መብላት ስለማይገባው ልደት ታኅሣሥ ሸጅ ቀን ሐሙስ በቅባት ምግብ እንዲከበር ፣ ጥንተ ልደቱ ታኅሣሥ ሸጅ ቀን ዓርብ በማግሥቱ

በጸምብጸሎት ፣ በዝግግር በማግሥት ፣ በቅዱስ እንዲከበር ተወስኖ ተከብሯል ።

አሁን ደግሞ በጊዜያዊ ዓ.ም. ዘመን ዮሐንስ በሆነበት ዘመን ጥንተ ልደቱ በታኅሣሥ ሸጅ ቀን ርቡዕ ስለሆነ ስለዚህ ጉዳይ ዛሬም በሊቃና ጳጳሳቱና ኤጲስ ሸጅ ቀን ማክሰኞ ሌሊት በስብሐተ እግዚአብሔር ፣ በዝግግር በማግሥት ቅዳሴውም በሌሊት ተፈጽሞ በዓል ልደቱ በሥጋ በቅባት ምግብ በተደላ በደስታ ተከብሮ እንዲውል ፣ ታኅሣሥ ሸጅ ቀን ርቡዕ ጥንተ ልደቱ የዋለበት ቀን ስለሆነ እንደ መጽሐፉ ሥርዓት ጸሙ ሳይሻር በዝግግር ፣ በማግሥት ፣ በቅዳሴተኩብሮ እንደተለመደው ቅዳሴው ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት እንዲፈጸም ።

በልደትና ጥምቀት ሰኞ በሚውልበት ዘመንም ቅዳሴና እሁድ ገሃድ ነው በማለት ስለሚያከራክር ሁለት ገሃድ ስለሌለ ልደት ፣ ጥምቀት ሰኞ በሚውልበት ዘመን ገሃድ አንድ ቀን እሁድ ብቻ ከቅባት ምግብ መብልዕት ተከልክሎ በጸም እንዲከበር ተወስኗል ።

ጸሎተ ፍትሐት

ስለ ብዕዕ አቡነ ፓላዲያን ዕረፍት ጥቅምት ፱ ቀን ፶፮ ዓ.ም. ብዑዓን ጳጳሳት ፣ ክቡራን ሚኒስትሮች ፣ ክርዲፕ ሎማኒክችና ብዙዎች ታላላቅ ሰዎች የቅድስት ሥላሴ መገኘቷ መምህራንና ተማሪዎች በተገኙበት በቅድስት ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን ጸሎተ ፍትሐት ተደርሰዋል ።

በጸሎተ ፍትሐቱም ላይ ከመገኘቷ ተማሪዎች አንዱ አቶ አዕምሮ ወንድም አገሃሁ ከዚህ የሚከተለውን ንግግር አድርገዋል ።

ብዑዓን አባቶቻችን ክቡራን ፣ ሚኒስትሮች ፣ እንዲሁም የተከበራችሁ እንግዶቻችን ።

ዛሬ ስለ ብዕዕ አቡነ ፓላዲያን አረፍት በምናደርገው ጸሎተ ፍትሐት ላይ ይህን አጭር ንግግር በእኔና በጓደኞቼ ስም እንዳደርግ ዕድል በማግኘቴ ኃዘንም ደስታም ይሰማኛል ።

ብዕዕ አቡነ ፓላዲያን እንደ አ.አ. በጊዜያዊ ዓ.ም. በሰርያ ውስጥ ቂሳብ በምትባል ቀበሌ ተወለዱ ። ለዘር ያር መን ተወላጅ ሲሆኑ ፣ በዜግነታቸው ሊባኖላዊ ነበሩ ። ለትምህርት ከደረሱበት

ጊዜ ጀምሮ በልዩ ልዩ የአርመን ሲምናሮችና ከሌጆች ገብተው ሥጋዊና መንፈሳዊ ትምህርቶችን አስተባብረው ተማሩ ። ከዚያም ወደ አሜሪካን ሀገር ሔደው በልዩ ልዩ ትምህርቶች ልዩ ልዩ ከፍተኛ ዲግሪዎችን አገኙ ። እንደ አ.አ. በጊዜያዊ ዓ.ም. በኩሎምቢያ የኒሻርስቲ በመንፈሳዊ ትምህርት የደክተርነት ዲግሪ ተቀበሉ ። በዚህ አገራችን በበለጠ የመንፈሳዊ ትምህርት ዕውቀት ዘርፎችን መገብደት በማሰብ ብዙ ጊዜ ከቆዩ በኋላ ፣ ትምህርታቸውን እንዳጠናቀቁ ወደ ተወለዱበት ክፍለ ሀገር ተመልሰው አስተማሪ በመሆን ሠሩ ። ቀጥሎም በቤይሩት ያንድ ከፍተኛ መንፈሳዊ ትምህርት (ሲሚናር) ዲን ሁነው አሥራ ሁለት ዓመት አገለገሉ ። በእንዲሁ ያለም ሥራ ላይ ሳሉ በተወለዱ በገጃ ዓመታቸው የጽጽብና ማዕርግ ተቀብለው ቤተ ክርስቲያናቸውን በሚመለከቱ ጉዳዮች ሁሉ ከፍተኛ ያለ የሥራ ፍሬ አሳይተዋል ። ይልቁንም በልዩ ልዩ ክፍለ ዓለም የሚኖሩትን አርመናውያን ክርስቲያኖች ኩረው በመገባቸውና በማስተማር የሚፈለግባቸውን የጠበቁነት አገልግሎት ፈጽመዋል ። በዓለም አብያተ

ክርስቲያናት ማኅበር ጉባኤዎችም ላይ የቤተ ክርስቲያናቸው ወኪል በመሆን ብዙ ጊዜ ተገኝተዋል ።

እቡነ ፓላዲያን ትልቅ ደራሲ ነበሩ ሠላሳ ያህል መጻሕፍት ደርሰው አሳት ተከታዩን በ፬ኛው ገጽ ይመልከቱ ።

አምስተኛ የወንጌል መልእክተኞች ጉዞ

የወንጌል መልእክተኞቹ ፲፱ ቀን ከሰዓት በኋላ ተነሥተው ጉዞአቸውን ከደብረ ሲና ወደ አርማንያ ቀጠሉ በዚህም ቦታ ማለት ማፋድ ወረዳ ግዛት አርማንያ ከተማ እንደደረሱ ከወረዳው ገዥ ከግራዝማች ድምሩ ደምሴ ከወረዳው ፖሊስ አዛዥ የመቶ አለቃ ተፈራ ለማ እንዲሁ ከአገር ሽማግሌዎች ጋር ተገናኝተው ስለ ማኅበሩ ዓላማ በሰፊው ከተናገሩ በኋላ እንዲህ ያለውን ቅዱስ ዓላማ ይዋል ። ይደር ተብሎ ቀጠሮ ሊሰጠው አይገባውም ብለው ሕዝቡን ሰብሰቡ በመመካከር ከአሥር ሰዓት ጀምሮ እስከ ምሽቱ አንድ ሰዓት ድረስ ተነጋግረው ወዲያውኑ ምርጫውን ቀጥለው ከፕሬዚዳንት እስከ አባሎች ድረስ መርጠው ፈጽመው አቋቁመዋል ።

ጎዳር ሸ ቀን ፶፮ ዓ.ም የአርማንያ ሕዝብ የወንጌል መልእክተኞቹን ጠርቶ ዛሬ ከእኛ ጋር ዋሉን ፣ ቤተ ክርስቲያናችንን አክብሩልን ብሎ ስለጠየቃቸው መልእክተኞቹ የሕዝቡን ሐሳብ ተቀብለው ጎዳር ጸዮንን ከዚያ አክብረው እንዲውሉ ፈቀዱ ። በሆነም ሙሉ ቀን ሥራ ፈቶ መዋል ስላልተቻለ መልእክተኞቹ ማታ እንመለሳለን ብለው ጉዞአቸውን ወደ ሮቢት ከተማ ቀጥለው ሮቢት ከተማ እንደደረሱ በከተማው ጭቃ ሹም በአቶ ተስፋዬ ሀብተ ሚካኤል አማካይነት ከፊታውራሪ ተሰማ እርገጤና ከአጥቢያ ጻፉው ከባሻ ጌታ ነህ ዘውዴ እንዲሁም ከኮሎኔል መኰንን ወርቁና ከቀኛዝማች መሐመድ አሎንን ወርቁና ተገናኝተው ከተነጋገሩ በኋላ በጠቅላላ ባለሥልጣናትና የአገሩ ሽማግሌዎች የከተማው ሕዝብ ተሰበሰቡ ። መልእክተኞቹም ለተሰበሰበው ሕዝብ ስለማንሰሩ ዓላማ ሰፊ ንግግር ካደረጉ በኋላ ሕዝቡ ተሰብስበው በደስታ ምርጫውን ቀጠሉ ። ምርጫውንም ከፕሬዚዳንት እስከ አባሎች ድረስ መርጠዋል ። ከሽማግሌዎቹም እየተነሡ እንዲህ ያለው ማኅበር በየትም ቦታ እንዲቋቋም ተዘገቧል ።

ተክለ ሃይማኖት =

ገለጽም ለኛ ይጠቅመናል ብለን እና ናለን ብለው ተናግረዋል ።
 ከዚህ በኋላ የወንጌል መልእክተኞች በተቃራኒ መሠረት ከርቢት ከተማ ደ ጉጅ አምባ ማርያም ቀጥለው ገዳር ሸ ቀን ፶፮ ዓ ም ከንጋቱ በ፲ ሰዓት ደም ብለው ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ረደው ሥራቸውን ቀጠሉ ከሆናቱ ቅዳሴ አስኪ ገቡ ድረስ ለተሰበሰበው ሕዝብ ሰፊ ያለ ትምህርት ሰጥተዋል ጸሎተ ቅዳሴውም ከተፈጸመ በኋላ ታቦቱ ወጥቶ ከመግባቱ በፊት ሰፊ ያለ ትምህርት ማለት ስለታወቀ ጽዮን ንግግር አድርገዋል ከዚህ በኋላ የበዓሉ ፍጻሜ ሁኗል ።

እንዳይሰማቱ ልጆቹ ሲማሩ ጠቅል የኛ መምህር ኃ ያሉ ይንገሩ ።
 ሀ ለ ሐ ሳይጠሩኝ ቀጥሎ ታጣኝ መ ብል ይሻል ይሆን እስቲ ንገሩኝ ?
 ከአ ተነሥቼ በጽ ጨረስኩ ያልኩት ገና ጸም ና ሯሎ ይ መጨረሻው ትምህርት ።
 ጽኑቱን አውቀዋል ሳድሱን ሲቁጥሩ ጸም እንዳይቀርብን ሳብዎን ያስተምሩ ። ሰወቹም ይላሉ መብል ምንአለበት
 አጸም በመብል ነው ያገኘው የሞት ሞት ፤ የረቀቀ ሲሆን የፈጣሪ ምሥጢር ከማድነቅ በስተቀር መመራመር ይቅር ።
 ዳቦ ብቻ ነወይ የጸው ግብገህ ምነው አትሰጠን በጸም ከጠላህ ።
 የቅዱሳን ምግብ የጸድቃን ሲሳይ ገዳማቱ ሁሉ ጠል አይደለም ወይ ።
 ለቤተ ክርስቲያን ብሰግድ ብጸም እረከ ነበረ ጠላተ ገዳም ።
 ከጠላው ታግሼ በሰው ጥዩ አሳቤን ማር ብዬ በለመንኩ የሚጣፍጠውን ማርና ክርስቶስ ይላል መሀይምን አምላክ ፈጣሪውን አዝኖ ሲለምን ።
 ማርና ክርስቶስ ለምሳሌነቱ አውራው ድምፅ መልእክ ዕጩ የዕንስቱ ማሩ የማርያም ንቡ የልደቱ ።

ም ክ ር ።

ከለፈው ተሃይማኖት ጋዜጣ የቀጠለ ከአባ ተደላ ገብረ ዮሐንስ ።
 ብንበላ ምነው እንደልማዳችን ፤ ስለምን ይቀራል የቀድሞ ባህላችን ፤ በአንድነት እንኑር እንዳበቀቻችን ፤ እንዳይረሳብን ያለፈው ቅርሳችን ፤ ሽፍን ምግብ አሉት እንደልማዳቸው ፤ እውነተኛው ዳኛ አያይም መስጧቸው ። ለጤንነት ነበር ምግቡ የተሠራ ፤ የሆድ ሕመም ሆነ ሆነን ባላጋራ ፤ ጤና የፈለገ ያምላክን ሕግ ይሥራ ። እኔ ልንገራችሁ ደግሚ ደግሚ ። ጸምን ላከበረ ይሰጠዋል ዕድሜ ፤ ለሥጋ አትጣሱ በመኝ የምክር ቃል ፤ ለሥጋው ያደላ ማዕረጉን ይጥላል ። የዘመኑ ልጆች ከአባት ተገኝታችሁ ፤ አባት መበደልን ለምን ተማራችሁ ? ርስቱና ጉልቱን ገንዘቡን ወዳችሁ ፤ ለአባት መታዘዝን ስለምን ጠላችሁ ? አባትን አክብሩ እኔ ልምከራችሁ ። እንዲሆን የጸና የኋላው ቤታችሁ ። ዘመኑ ክፉ ነው ለምን ትላላችሁ ? እናንተ ራሳችሁ እየበደላችሁ ፤ የጥበብ መቅደሙ አምላክን መፍራት ነው ይኸን ያልተማረ ጥበብ ከንቱ ነው ። ራብን ትገረን ለምን ትላላችሁ ? አምላክ ይሰጠናል ጥጋብ ከቻላችሁ ።

ስለ ስብከት ጸምና ስለ ብሥራት ።

ከይፋም ግዙው ።
 ስለጽድቅ ብለው የሚርባቸው ንዑዳን ክቡራን ብዑዳን ናቸው ፤ ዓርብ ረቡን ሥጋ ቢቀር በተሻለ የጸም ምግብ አትክልት ለለት ያህል ካለ (ያ እህል ካለ) ።
 እንዲህ ሌሊትና ቢሰብክ ቀንም በስብከት አይቀርም የምእመናን ጸም ስቡን ሥጋ ከትተው ሲበሉ በጸም እናት ኢትዮጵያ ስብ ከታ አትበላም ።
 እንዳንደችም አሉ አፍረው የሚበሉ ፈታቸውን በልብስ ሽፍንፍን እያሉ ።

ዳቦ ብቻ ነወይ የጸው ግብገህ ምነው አትሰጠን በጸም ከጠላህ ።
 የቅዱሳን ምግብ የጸድቃን ሲሳይ ገዳማቱ ሁሉ ጠል አይደለም ወይ ።
 ለቤተ ክርስቲያን ብሰግድ ብጸም እረከ ነበረ ጠላተ ገዳም ።
 ከጠላው ታግሼ በሰው ጥዩ አሳቤን ማር ብዬ በለመንኩ የሚጣፍጠውን ማርና ክርስቶስ ይላል መሀይምን አምላክ ፈጣሪውን አዝኖ ሲለምን ።
 ማርና ክርስቶስ ለምሳሌነቱ አውራው ድምፅ መልእክ ዕጩ የዕንስቱ ማሩ የማርያም ንቡ የልደቱ ።

ዋን ጫ በዘመናቸው ከሠሯቸው ቤተ ክርስቲያኖች በብዛት ይገኛል ቤተ ክርስቲያኖቹም ሸኛ በጊዳ አያሱስ ተብሎ የሚጠራው ደብር ሲሆን ደግሞ ሁለተኛዋ ደብር ማርያም ተብላ የምት ጠራዋ ገዳም ናት ይኸችውም ገዳም የምትገኘው ከኒህ ከላይ ከተጠቀሱት ተራ ሮች ሰምሥራቅ በኩል ነው ቤተ ክር ስቲያኒም የምትገኘው እንደ ደብር ዳዋ በገመድ ላይ ወጥቶ ነው እንጂ በሌላ በኩል አትገኝም ዙርያዋ እልም ያለ ገደል ነው የጥንት መጻሕፍት በብዛት ይገኛባታል ። የ፲ መዝሙራ ዳዊትም የሚገኘው ከዚችው ገዳም ነው የጎዳር ጽዮን የእስተርዮ ትኩባራላች አጅ ለመ ንሳት የሚሂዳትን ምእመናን መንከሳት በክብር ተቀብለው በዚህ የዋሊያ ዋንጫ በመጠጥና በመብል ያስተናግዷቸዋል ዋንጫውም ሸኛ ደ ክንድ ይሆናል በሀ ገሩም ሀብት በብዛት የሚገኘው ንብና በግ ነው የሚያበቅለውም እህል ገብስ ነው ከዕቀትም ወገን ጅብራና ንሳ አስታ የሚበል እንጨት ነው እንጂ ሌላ ዕቀት አይገኝበትም ።

ሬስ ዳሽን በሰሜን

ከአለፈው ተክለ ሃይማኖት ጋዜጣ የቀጥሮ % ተከታይ ።
 ቅዱስ ያሬድ የጸለየበትን ተራራ ባጭሩ ገልጸናል በዚህ ተራራ በስተምሥ ሬቅ ሐይ ተብሎ በሐገሬው ሰው በሚጠራ ውክፍተኛ ተራራ ባጠገጠ ቧረት የሚባል በረድ የሚፈላበት ተራራ አለ በሁለ ቱም ተራሮች መካከል የጸድቃን (የቅ ዱሳን) አዕም የሚገኝበት ትልቅ ዋሻ ይገ ኛል በዚህም ዋሻ የሚገኘው የቅዱሳን አዕም የጅ ሰዎች የአልተለያዩ አዕም ሲሆን የቀረው ግን የደቀቀና የተለያየ ነው ።
 በዚህ ሀገር የሚገኙትም ምእመናን ለጥምቀት በዓመት በዓመት ታላቅ ይዘው እየወረዱ በዋሻው ውስጥ ቅዳሴ እንዲ ቀደስና እንዲሁም በመንፈቅ በመንፈቅ ማዕጠንት እንዲታጠን ያደርጋሉ ሐይ ማለት ከፍተኛ ተራራ ማለት ነው ፈረ ንጆች ከፍተኛ ተራራ ሲሉ high Mo- untain ሐይ ማውንቲን ይላሉ ።
 በኒህ በቶቱ ተራሮች በጎዳርና በታ ኅግሥ ወር በረዱ መንገድ አያስኬድም

በዋሻውም ውስጥ የሚፈላው በረድ ፀሐይ ሲወጣበት እየቀለጠ ወደ «ውኃ ነት ባሕርየ በሚለውጥበት ጊዜ የመድፍ ያህል ይጫገል የሰማይም ነጉዳ » ይመ ስላል ከዱር እንስሳትም ወገን ቀላያዎች በብዛት የሚገኙት በኒህ ተራሮች ነው እንጂ በሌላ ቦታ አይገኙም የእንስሳት ባሕርያቸውም ከፍተኛ ወገን ሲሆን በጣም ከፍተኛነት አላቸው ከፍተኛነታቸውም እንደ ወይሬን ፤ እንደ ጊደር ይሆናል ቀንዳቸውም ፫ ክንድ ነው በዚያ ሀገር የሚገኙት ሕዝቦች እኒህን እንስሳት እያ ደት በሥጋቸውና በቂዳቸው ከመጠቀ ማቸውም በላይ ቀንዳቸውን ዋንጫና ለሌላም ልዩ ልዩ መሰረያዎች መያዥና መጨበጫ እንዲሆኑ እየሸጡ ይጠቀ ሙባቸዋል የሀገሩ ባላባት የነበሩት ዝነ ኛው ሬስ ገብረ በዘመናቸው ለመታሰ ቢያ ያህል ዋንጫ እያሰሩ ለብዙዎች አድባራት ሰጥተዋል ይኸውም የዋሊያ

መ መልእኩ ፈለቀ ።

